

farligste Maade Forslagets gode Følger bragte til at vakle. Jeg tror ikke, at man har været fuldkommen klar over, hvad der oprindelig egentlig har været Meningen med disse Planer om et Oplysningskontor, og da jeg, vel tilfældigvis, har haft Lejlighed til i større Omfang end nogen anden Dansk til at sætte mig ind i de tilsvarende Institutioner i Udlandet, vil jeg have Lov til at dvæle et Øjeblik ved denne Sag.

Man synes, fordi denne Institution paa Norsk har faaet det særlige Navn „Oplysningskontor“, at have dannet sig den Forestilling, at det er saadan en Slags „Adam“, et Sted, hvor man kan gaa ind og spørge om dit og dat, kan faa slaaet op i et eller andet Leksikon, i en eller anden fremmed Toldtarif, et Sted, hvor man kan faa alle Haande nyttige Smaaoplysninger, som man i og for sig godt kunde, eller i hvert Fald burde kunne skaffe sig ved Henvendelse til sin Konsul, men som man nu søger paa dette Sted, fordi det naturligvis er bekvemmere, hvis en Kontorist i et saadant Oplysningskontor vil gaa op ad Stigen og tage det og det Bind, oversætte det og det fremmede Ord for en, o. s. v. Det kan være meget nyttigt at have et saadant større „Adam“, der naturligvis vilde blive meget bedre, end „Adam“ er isaa Henseende. Men det er slet ikke det, der er Meningen med de Institutioner, der skulde danne Forbilledet og Mønsteret for Oplysningskontoret. Det, der har været Meningen med det østrigske og franske Forbillede, der i denne Henseende er afgørende, er at gennemføre en Undersøgelse af ganske bestemt Art. Lad mig nævne et bestemt Eksempel, thi det kaster bedst Lys over Situationen. Det skal begynde med, at en Forretningsmand faar en god Idé. Oplysningskontoret er overhovedet ikke lavet for Klodrianerne, der ikke gider noget, tværtimod, det rette Oplysningskontor er lavet for Mænd, der har gode Ideer, men ikke selv har Raad og Lejlighed til at skaffe sig at vide, i hvilket Omfang disse gode Ideer lader sig realisere. Det er maaske netop en lille Mand — det viser sig i Udlandet Gang paa Gang, at det er en lille Mand — men en Mand, der har sin Hjerne i Orden, og som ved at læse en Bladnotits eller ved at læse maaske netop en af Oplysningskontorets Beretninger eller en Konsulatsberetning faar den Idé, at

han vil kunne fremstille eller lade fremstille en Artikel, som med Fordel kan afsættes i Brasilien, for nu at nævne et bestemt Land. Han kan paa Forhaand ikke vide, om det er andet end en Flyvegrille, han kan ikke vide, om han er snublet over noget, der er fortræffeligt, eller noget, han helst maa afholde sig fra, fordi det, hvis han kommer ind i det, vil være til Ruin for ham. Derfor har man Oplysningskontoret. Det sætter hele det Apparat i Gang, som hører til for at undersøge Sagen. Det undersøger gennem sine Ekspertes — og kan det bruge Konsulerne, er det saa meget desto bedre — gennem „Eksposituren“, for at bruge det wienske Udtryk, det brasilianske Marked. Det faar Varen sendt over, det forespørger rundt omkring, det skaffer Oplysninger om, at Varen skal i hvert Fald se saadan og saadan ud og ikke ganske, som vedkommende har tænkt sig, at der maa gøres den og den lille Forandring ved den, at det kun kan nytte, hvis den kan fremstilles i saa og saa stort Omfang og i den og den bestemte Smagstype, at Priserne er disse, at Tolden er den og den, at Kalkulen er saadan og saadan, hvorpaa Manden ofte gennem Oplysningsbureauet maa kunne sættes i Forbindelse med Teknologisk Institut eller andre Teknikere, med en Anstalt f. Eks. som Centralanstalten, for at faa prøvet, om han efter disse Oplysninger kan løse Opgaven teknisk, om han skal lade Opgaven falde, eller om han kan foretage disse Smaaforandringer og derigennem skabe en Artikel.

Det er hele denne stor Opgave, der jo falder i hundrede smaa, men hver for sig vanskelige og særdeles komplicerede Opgaver, der efter min Mening vanskeligt, for ikke at sige umuligt, vil kunne løses af et Kontor, der i saa høj Grad som dette er et rent udenrigsministerielt Kontor. Og nu kommer vi til den Mærkelighed, at der skal bødes paa dette derigennem, at Besættelsen af Stillingen som Chef for Oplysningsbureauet sker efter Forslag fra Raadet. Hvorledes skal jeg egentlig forstaa det? Den højtærede Minister har jo i Folketinget stillet sig paa det Standpunkt, at han ikke har ønsket, som det hedder, at faa sine Vinger klippet, han ønsker overfor Valget af Direktøren at staa fuldstændig frit. Hvorfor ønsker han da ikke at staa